

Toga međutim ovdje nema. Traktati: de fine ultimo, de actibus i de conscientia obrađeni su skupa na 18 stranica, od kojih 8 zauzima samo jedno pitanje: de opinione probabilis! O slobodnoj volji, o moralnom redu, o normi moraliteta, o moralnosti izvanjeg čina, o moralno indiferentnim, o zaslužnim činima, — ni riječi. Traktata de virtutibus in genere, uopće nema. U traktatu de peccatis nema ni spomena o razlici između teškog i lakog grijeha.

Zato ta knjiga može biti od koristi samo u rukama profesora, ali će u pastvi svećeniku slabo koristiti. On se njom ne će moći poslužiti onako, kako to raznolikost događaja iz života traži.

U opaskama je uzet naročiti obzir na španjolski, portugalski i francuski civilni zakonik, te zakonike južno-američkih država.

U nauci se autor ne odaljuje od velikih moralista svoga reda Lehmkula i Noldina.

Dr. A. Živković.

Camillus Colli-Lanzi: Theologia moralis universa iuxta codicem iuris canonici in memoriae auxilium aptiori methodo digesta, seminariis, examineribus et concursum adeuntibus perutilis. Vol. II. (De virtutibus: theologicis, moralibus, religionis et iustitae). Taurini-Romae 1927. Libreria Marietti, 8°, 423.

Čitavo je djelo proračunano za četiri sveska. Treći ima da sadrži nauku de praeceptis, a četvrti de sacramentis. Iz naslova se vidi komu je namijenjeno. Toj će svrhi doista izvrsno poslužiti. Razdioba pregledna, sama nauka jasno, kratko, a tačno izložena prema starim auktorima. Šta više: i odveć su gdjegdje stari nazori, kojih se drži. Bezuvjetno je samo na štetu čitavog modernog moralnog bogoslovlja ovakav sud: »Usus virgae divinatoriae ad detegendas v. g. metallorum aut aquarum venas: utrum sit per se superstitiosus an non: disputandum (!) ... Verum consultius erit protestationem praemittere contra diabolicum interventum, qui forte adesse potest«. (Str. 195.) Jednako je odveć suzdržljivo i mišljenje o porabi znanstvenog hipnotizma: »probabilis est immunis a superstitione« (str. 203.).

Toga danas ni u moralnim udžbenicima ni u kompendijima ne bi smjelo biti. Ako su stari tako sudili, možemo ih razumjeti i ispričati. Bili su oprezni, i nijesu lako zalazili na neispitana područja. Mi ih pak u takvim neznanstvenim sudovima ne smijemo slijediti.

Dr. A. Živković.

1. Joseph Aertens, C. SS. R.: **Compendium Liturgiae Sacrae iuxta Ritum Romanum in Missae celebratione et Officii recitatione.** Editio nona, novo Missali et recentissimi SRC decretis accommodata a. J. M. Pluym, C. SS. R. Taurini, Marietti, 6927. str. 188. Cijena t. 1. 11.

2. P. Dr. Joh. Chrysostomus Schulte O. M. Cap.: **Pastorales und Aszetisches für Seelsorger unserer Tage.** Zweite Auflage. Verlag Scholz, Stuttgart. Str. 228. Cijena vezano u platno RM 5.

3. Lockington-Lübke: **Durch Körperbildung zur Geisteskraft.** Dritte Auflage. Verlag Tyrolia, Innsbruck. Str. 180. Cijena RM 2.70.